

Н. В. Гібалова

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

м. Полтава

gibalowa@gmail.com

МАТЕМАТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Модернізація початкової ланки освіти, надання школам академічної свободи у виборі Типових освітніх програм та навчальних матеріалів вимагає від учителя високого професіоналізму. Актуальною стає проблема ґрунтовної теоретичної підготовки майбутніх учителів початкової школи, особливо математичної.

Питання математичної підготовки майбутніх фахівців початкової освіти розглядалася у працях М. Богдановича, М. Бурди, Л. Коваль, С. Скворцової, З. Слєпкань, Л. Стойлової та інших.

Відповідно до концепції НУШ [3, С.10–11] математична компетентність визначена як ключова, така, що необхідна для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. У початкових класах закладаються основи найважливіших математичних понять розвиваються логічні операції, просторова уява тощо. Саме тому важливим завданням вищої освіти є формування математичної компетентності майбутніх вчителів початкової школи. Забезпечення високого рівня ґрунтовної математичної підготовки передбачає «створення сучасного психолого-педагогічного та науково-методичного супроводу навчально-виховного процесу» [2, с.10].

Математична підготовка студентів спеціальності «Початкова освіта» у Полтавському національному педагогічному університеті та Кременчуцькому педагогічному коледжі здійснюється за авторським підручником «Математика» (Н. Гібалова, Н. Карапузова, В. Ржеко) рекомендованим Міністерством освіти і науки України для студентів вищих педагогічних навчальних закладів [1].

Структура посібника визначалася загальноприйнятою науково обґрунтованою логічною системою викладу навчального матеріалу та загальнодидактичними (гуманізації, індивідуального підходу до студентів, науковості, систематичності й системності, доступності, професійної спрямованості навчання) принципами. Кожний розділ («Множини. Відповідності. Відношення», «Елементи математичної логіки», «Теоретико-множинний та аксіоматичний підходи до побудови множини цілих невід'ємних чисел», «Системи числення. Подільність цілих невід'ємних чисел», «Розширення поняття про число», «Рівняння. Нерівності. Функції», «Елементи геометрії. Величини») включає параграфи, що містять теоретичні відомості із прикладами застосування математичних понять, запитання і завдання для самоконтролю; завдання для аудиторної і самостійної роботи, у тому числі й підвищеної складності.

Посібник виконує контролюючу функцію, оскільки містить завдання для поточного (експрес-контроль), модульного (текст письмової контрольної роботи) та підсумкового (тестові завдання, запитання до екзамену, зразок екзаменаційного білету) контролю. Поточний контроль диференційовано за рівнем складності (пропоновано три рівні експрес-контроля до кожної теми), що дозволяє реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні й можливість оцінювання навчальних досягнень студента на кожному практичному занятті. Організація самостійної роботи студента забезпечується у посібнику індивідуальними домашніми завданнями (ІДЗ) до кожного розділу (тексти ІДЗ містять по 25 варіантів) та зразками їх виконання. Студенти виконують ІДЗ протягом семестру, консультуються з викладачем і представляють результати самостійної роботи на колоквиумі перед екзаменом.

Навчальний посібник «Математика» реалізує мотиваційну, інформаційну та контрольну-корегувальну функції, виокремлені В. Ортинським для підручникотворення у системі вищої освіти [4, с. 160–161]. *Мотиваційна* – передбачає створення таких стимулів для студентів, які б зумовлювали зацікавлення певним предметом зокрема і процесом навчання загалом. *Інформаційна* – відображає дидактичні цілі та завдання навчання, описує зміст, визначає систему пізнавальних дій з матеріалом, форми навчання та способи контролю. *Контрольно-корегувальна* – передбачає можливості перевірки, самооцінки та корекції процесу і результатів навчання, а також виконання тренувальних завдань для формування необхідних умінь і навичок.

Навчальний посібник враховує особливості навчання математики в умовах болонської системи освіти; створює необхідну методичну основу для продуктивного навчання в сучасних умовах організації навчального процесу; сприяє самостійному опануванню студентом змісту дисципліни (текст насичений зразками виконання практичних завдань, наявний апарат для орієнтації у матеріалах підручника (предметний покажчик), потужний матеріал контрольного блоку), що робить його ефективним для використання в умовах дистанційного навчання

Література

1. Гібалова Н.В. Математика: навч. посіб. / Н.В. Гібалова, Н.Д. Карапузова, В.А. Ржеко. – Полтава : АСМІ, 2017. – 370 с.
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.hdf>
4. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczija.html>
5. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Л. Ортинський. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

Анотація. Гібалова Н. В. **Математична підготовка майбутніх вчителів початкової школи.** У статті розкрито проблему математичної підготовки майбутніх учителів початкових класів, з огляду на нові освітні державні стандарти. Обґрунтовано необхідність використання нових підходів до розробки навчально-методичного забезпечення курсу математики для студентів напряму підготовки «Початкова освіта». Представлено змістовий та структурний аналіз авторського навчального посібника «Математика» для вищих педагогічних навчальних закладів.

Ключові слова: математика, професійна підготовка вчителів початкових класів, навчальний посібник.

Summary. Gibalova Natalia. **Mathematical training of future primary school teachers.** The article deals with the problem of mathematics training of future primary school teachers considering new educational state standards. The necessity of usage of new approaches to development of educational and methodological support of a course of mathematics for students of specialty "Primary education" is proved. Conceptual and structural analysis of the authorial textbook "Mathematics" of higher pedagogical educational institutions is given.

Key words: mathematics, professional training of primary school teachers, textbook.

Аннотация. Гибалова Н.В. **Математическая подготовка будущих учителей начальной школы.** В статье раскрыто проблему математической подготовки будущих учителей начальных классов, с позиции новых государственных стандартов. Обосновано необходимость использования новых подходов к разработке учебно-методического обеспечения курса математики для студентов специальности «Начальное образование». Представлено содержательный и структурный анализ авторского учебного пособия «Математика» для высших педагогических учебных заведений.

Ключевые слова: математика, профессиональная подготовка учителей начальных классов, учебное пособие.